

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: +32 2 289.76.11
Fax: +32 2 289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

BESLISSING

(B)140515-CDC-1331

over

“het voorstel van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR betreffende de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartier-onevenwichten – Inwerkingtreding op 1 januari 2015”

genomen met toepassing van artikel 159, §1, van het technisch reglement van 19 december 2002 voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

15 mei 2014

INHOUD

EXECUTIVE SUMMARY	3
INLEIDING	4
I. Wettelijk kader.....	5
II. Raadpleging.....	9
III. Analyse van het voorstel	10
III.1 Voorafgaande opmerkingen en voorbehouden	10
III.2 In overweging genomen beoordelingselementen.....	11
III.3 Beschrijving van de voorgestelde evoluties.....	12
III.4 Toepassing van het wettelijke kader en van de beoordelingselementen op het voorstel.....	13
III.4.1 Hoofdpijn 1 – Overgang naar kortetermijnaankoop van het totale volume voor de secundaire regeling en voor de primaire regeling.....	13
III.4.2 Hoofdpijn 2 – Vermindering van de minimale bid size in de offertes voor de primaire, secundaire en tertiaire regeling tot 1 MW	19
III.4.3 Hoofdpijn 3 – Evolutie van het product R3DP.....	20
III.5 Overwegingen	21
IV. Beslissing.....	24

EXECUTIVE SUMMARY

Krachtens artikel 159, §1, van het technisch reglement elektriciteit heeft ELIA aan de CREG ter goedkeuring een wijziging voorgesteld van de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten.

Naast enkele cosmetische aanpassingen omvat het voorstel van ELIA drie hoofdlijnen: de overgang naar kortetermijnveilingen voor alle producten van primaire en secundaire reserve, een verlaging van de drempelwaarde voor het in aanmerking nemen van offertes betreffende langetermijnproducten van 5 MW (nu) naar 1 MW (nieuwe voorgestelde waarde), en de evolutie van het product tertiaire reserve dynamisch profiel.

ELIA organiseerde twee specifieke raadplegingen van de marktspelers. ELIA heeft de raadplegingsdocumenten, waaronder de antwoorden van de marktspelers, volledig overgemaakt aan de CREG. In haar analyse van het voorstel van ELIA heeft de CREG rekening gehouden met deze antwoorden.

De CREG keurt het voorstel van ELIA goed.

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt in deze beslissing, met toepassing van artikel 159, §1, van het Koninklijk Besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: het technisch reglement), het voorstel van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR (hierna: ELIA) betreffende de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten.

De CREG ontving dit voorstel van ELIA bij brief van 7 mei 2014.

Het voorstel van ELIA bestaat uit het document “*Règles de fonctionnement du marché relatif à la compensation des déséquilibres quart-horaires*” dat bij deze brief is gevoegd.

ELIA voegde ook een cd-rom toe met de documenten betreffende de twee schriftelijke raadplegingen die ELIA heeft georganiseerd, waaronder de antwoorden op deze raadplegingen. Deze cd-rom maakt geen deel uit van het voorstel.

De onderhavige beslissing bestaat uit vier delen. Het eerste deel vat het wettelijke kader samen en het tweede deel behandelt de voorafgaande raadpleging. Het derde deel geeft een analyse van het voorstel weer en het vierde deel omvat de eigenlijke beslissing.

De begeleidende brief van ELIA van 7 mei 2014 en het voorstel van ELIA worden bij de onderhavige beslissing gevoegd.

Op 15 mei 2014 keurde het Directiecomité van de CREG de onderhavige beslissing goed.

////

I. Wettelijk kader

1. Artikel 37(6), b) van de richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van de richtlijn 2003/54/EG (hierna: richtlijn 2009/72), waarvan de omzettingstermijn op 3 maart 2011 verstreek, bepaalt:

“de regulerende instanties zijn bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van balanceringsdiensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen. De balanceringsdiensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria.”

2. Volgens artikel 11 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: elektriciteitswet) stelt de Koning, na advies van de CREG en in overleg met de netbeheerder, een technisch reglement op voor het beheer van het transmissienet en de toegang ertoe. Krachtens deze bepaling bepaalt het technisch reglement inzonderheid:

“1° de technische minimumeisen voor de aansluiting op het transmissienet van productie-installaties, distributienetten, uitrusting van direct aangesloten afnemers, koppellijnencircuits en directe lijnen, de aansluitingstermijnen evenals de technische modaliteiten die de netbeheerder toelaten toegang te hebben tot de installaties van de gebruikers en maatregelen te nemen of te laten nemen met betrekking hiertoe indien de veiligheid of de technische betrouwbaarheid van het net dit vereist, alsook de termijnen voor aansluiting;

2° de operationele regels waaraan de netbeheerder onderworpen is bij zijn technisch beheer van de elektriciteitsstromen en bij de maatregelen die hij dient te treffen om het hoofd te bieden aan problemen van overbelasting, technische mankementen en defecten van productie-eenheden;

3° in voorkomend geval, de prioriteit die in de mate van het mogelijke, rekening houdend met de noodzakelijke continuïteit van de voorziening, moet worden gegeven aan de productie-installaties die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen, of aan eenheden van warmtekrachtkoppeling;

4° de ondersteunende diensten die de netbeheerder moet inrichten;

5° de gegevens die de netgebruikers aan de netbeheerder, de gegevens van het ontwikkelingsplan inbegrepen, moeten verstrekken;

6° de informatie die door de netbeheerder moet worden verstrekt aan de beheerders van andere elektriciteitsnetten waaraan het transmissienet is gekoppeld, teneinde een veilige en efficiënte exploitatie, een gecoördineerde ontwikkeling en de interoperabiliteit van het koppelnet te waarborgen;

7° de bepalingen op het gebied van informatie of van voorafgaande goedkeuring door de commissie van operationele regels, algemene voorwaarden, type-overeenkomsten, formulieren of procedures toepasbaar op de netbeheerder en, in voorkomend geval, op de gebruikers”.

3. Op grond van artikel 11 van de elektriciteitswet werd het Koninklijk Besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, genomen.

4. Artikel 159, §1, van het technisch reglement bepaalt dat, op voorstel van de netbeheerder, de werkingsregels van de markt bestemd voor de compensatie van de kwartieronevenwichten worden goedgekeurd door de CREG en gepubliceerd door de netbeheerder.

5. Artikel 2 van het technisch reglement bepaalt dat de netbeheerder de taken en verplichtingen uitvoert die hij dient uit te voeren krachtens de elektriciteitswet teneinde de elektriciteitsuitwisselingen tussen de verschillende op het net aangesloten personen te behouden en te ontwikkelen en de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net te bewaken, te handhaven dan wel te herstellen.

6. Artikel 3, §1, van het technisch reglement bepaalt dat de netbeheerder het technisch beheer van de elektriciteitsstromen op het transmissienet organiseert en zijn taken waarneemt teneinde met de hem ter beschikking staande middelen een permanent evenwicht tussen de vraag en het aanbod van elektriciteit te bewaken, te handhaven dan wel te herstellen overeenkomstig artikel 8 van de elektriciteitswet. De netbeheerder waakt over de compensatie van het globale onevenwicht van de regelzone, dat voortvloeit uit de eventuele individuele onevenwichten van de verschillende toegangsverantwoordelijken.

7. Krachtens artikel 8 van het technisch reglement moet de netbeheerder zich onthouden van elke discriminatie tussen netgebruikers, toegangsverantwoordelijken, leveranciers van ondersteunende diensten of tussen elke andere persoon die op een of

andere manier met het net verbonden is in het kader van zijn taken en verplichtingen of uitgevoerde diensten.

8. Krachtens artikel 157, §2, van het technisch reglement bewaakt, handhaaft dan wel herstelt de netbeheerder op elk moment het evenwicht tussen aanbod en vraag van elektrisch vermogen in de regelzone, onder meer veroorzaakt door de eventuele individuele onevenwichten van de verschillende toegangsverantwoordelijken. Ten dien einde schakelt de netbeheerder tijdens de uitbating van het net, in volgorde de hem ter beschikking zijnde middelen in, met name:

1° de activering van de primaire regeling van de frequentie overeenkomstig de bepaling bedoeld in Hoofdstuk XIII van Titel IV;

2° de secundaire regeling van het evenwicht in de regelzone overeenkomstig de bepalingen bedoeld in Hoofdstuk XIII van Titel IV;

3° het vermogen ter beschikking gesteld door de producenten conform art. 159, §2; en

4° de aanpassingen aan de dagelijkse toegangsprogramma's van belastingen die door de toegangsverantwoordelijken aan de netbeheerder worden aangeboden.

§3 van ditzelfde artikel voegt eraan toe dat indien de modaliteiten, bedoeld in §2, niet volstaan om tot het herstel te leiden van het evenwicht tussen de vraag en het aanbod van actief vermogen in de regelzone, de netbeheerder opdraagt om het tertiaire reservevermogen dat door derden ter beschikking wordt gesteld overeenkomstig de bepalingen bedoeld in Hoofdstuk XIII van Titel IV, te activeren.

9. Artikel 158 van het technisch reglement bepaalt dat de netbeheerder de hem ter beschikking staande middelen activeert overeenkomstig artikel 157, § 2, met name volgens het criterium van de laagste prijs.

10. Krachtens artikel 159, §2, van het technisch reglement houden alle producenten van de regelzone waarvan het nominale vermogen voor de toegang tot het net hoger dan of gelijk is aan 75 MW, hun beschikbare vermogen ter beschikking van de netbeheerder overeenkomstig artikelen 222 en 223. De inschrijving voor dit reservevermogen gaat vergezeld met een prijsofferte. De producenten waarvan het nominale vermogen voor de toegang tot het net lager is dan 75 MW, alsook de producenten actief in een andere regelzone voor zover de operationele regels tussen de betrokken regelzones het toelaten, kunnen eveneens, overeenkomstig door de netbeheerder bepaalde objectieve en transparante modaliteiten, hun beschikbare kwartiervermogen ter beschikking stellen.

11. Hoofdstuk XIII van Titel IV van het technisch reglement heeft betrekking op de ondersteunende diensten.

Artikel 233 van het technisch reglement bepaalt dat de netbeheerder het primair, secundair en tertiair reservevermogen dat bijdraagt tot het waarborgen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net in de regelzone evalueert en bepaalt. Hij deelt zijn evaluatiemethode en het resultaat aan de commissie mee ter goedkeuring.

Artikel 243 van het technisch reglement bepaalt in §1 dat de netbeheerder het reservevermogen voor de secundaire regeling koopt via een mededingingsprocedure en/of aanbesteding. De netbeheerder bepaalt de technische specificaties betreffende de terbeschikkingstelling en de levering van dit vermogen. §2 van dit artikel bepaalt dat de leverancier van deze dienst het secundaire reservevermogen activeert op aanvraag van de netbeheerder.

Krachtens artikel 249, §1, van het technisch reglement koopt de netbeheerder het reservevermogen voor de tertiaire regeling via een mededingingsprocedure en/of aanbesteding. De netbeheerder bepaalt de technische specificaties betreffende de terbeschikkingstelling en de levering van dit vermogen. §2 van dit artikel bepaalt dat de leverancier van deze dienst het tertiaire reservevermogen activeert op aanvraag van de netbeheerder.

Tot slot bepaalt artikel 256 van het technisch reglement dat de netbeheerder de middelen waarover hij beschikt, aanwendt overeenkomstig het technisch reglement, teneinde de afwijkingen tussen het daadwerkelijk uitgewisseld actief vermogen en het geprogrammeerd actief vermogen met de buitenlandse regelzones te beperken. Deze afwijkingen worden eveneens kwartieronevenwichten genoemd.

12. Krachtens artikel 159, §4, van het technisch reglement publiceert de netbeheerder ten minste elke dag de prijzen voor de onevenwichten van de voorgaande dag.

Artikel 244, §1, van het technisch reglement stelt dat de netbeheerder, overeenkomstig artikel 26, de benodigde hoeveelheden alsmede de technische specificaties betreffende de beschikbaarheid en levering van actief vermogen aan het net voor de secundaire regeling bepaalt en publiceert.

Artikel 250, §1, van het technisch reglement voegt eraan toe dat de netbeheerder, overeenkomstig artikel 26, de benodigde hoeveelheden alsmede de technische specificaties

betreffende de beschikbaarheid en levering van actief vermogen aan het net voor de tertiaire regeling bepaalt en publiceert.

II. Raadpleging

13. Overeenkomstig artikel 23, § 2bis, van de elektriciteitswet, moeten de elektriciteitsondernemingen de mogelijkheid hebben om, vooraleer een beslissing die hen betreft wordt genomen, hun opmerkingen te laten gelden; dit principe moet nader worden omschreven in het huishoudelijk reglement van de CREG (hierna: het « HHR »).

Teneinde een evenwicht te vinden tussen de mogelijkheid voor de elektriciteitsondernemingen om hun standpunt te doen gelden en de doeltreffendheid van de CREG in het kader van de verwezenlijking van haar taken, voorziet het HHR uitzonderingen op de verplichting tot raadpleging, en onder andere de volgende uitzondering: het directiecomité kan oordelen dat het niet meer nodig is om het ontwerp van beslissing aan een raadpleging te onderwerpen indien de betrokken elektriciteitsondernemingen de kans hebben gehad om hun standpunt op een doeltreffende manier in een vroeger stadium van de procedure te laten gelden (art. 8, § 1, 3de lid, HHR).

Wat betreft de wijzigingen aan de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten blijkt dat de essentie van het voorstel van ELIA in het kader van een ad hoc werkgroep “*balancing*” van de Users’ Group van ELIA met de betrokken ondernemingen werd besproken, via overlegvergaderingen in het kader waarvan de geïnteresseerde personen hun standpunt vrij konden uiten. Dit standpunt werd telkens opgenomen in een proces-verbaal van de vergadering dat later werd goedgekeurd. Bovendien organiseerde ELIA twee schriftelijke raadplegingen van de marktspelers over welbepaalde elementen van haar voorstel. Men kan dus oordelen dat, op grond van dit overleg en deze twee raadplegingen, de betrokken elektriciteitsondernemingen hun standpunt op een doeltreffende manier hebben kunnen laten gelden.

Wanneer de CREG niet zelf het initiatief van de raadpleging heeft genomen, moet het Directiecomité overeenkomstig het HHR zich ervan vergewissen dat alle documenten en inlichtingen hieromtrent aan de CREG werden overgemaakt. In dit opzicht verwees ELIA naar de inhoud van haar website, waaruit blijkt dat alle stukken met betrekking tot de overlegvergaderingen die hebben plaatsgevonden (agenda; aanwezigheden; ondersteunende documenten bij de presentaties; verslag van de gesprekken), effectief op de website beschikbaar zijn. ELIA voegde bij de brief van haar voorstel ook een cd-rom met de

documenten betreffende de twee bovenvermelde raadplegingen, met inbegrip van alle antwoorden die ze in het kader daarvan heeft gekregen.

Overeenkomstig het HHR blijkt hieruit dat een raadpleging van de betrokken elektriciteitsondernemingen omtrent de onderhavige beslissing niet meer nodig was.

III. Analyse van het voorstel

III.1 Voorafgaande opmerkingen en voorbehouden

14. De CREG verheugt zich over de manier waarop ELIA de raadpleging met betrekking tot de evolutie van de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten sinds het eerste semester van 2013 binnen haar Users' Group en in het kader van bijkomende vergaderingen heeft geleid. Bovendien heeft zij akte genomen van de positieve opmerkingen over deze handelswijze geuit door meerdere marktspelers.

De CREG benadrukt dat het belangrijk is om de raadpleging vanaf heden te vervolgen teneinde de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten verder te laten evolueren, onder andere in het kader van het *bid ladder*-platform van ELIA dat momenteel wordt ontwikkeld.

15. In overeenstemming met wat in Deel I "Wettelijk kader" werd aangehaald, herhaalt de CREG dat er over de regels die ELIA had voorgesteld en die door de CREG werden goedgekeurd, zowel in de beslissing over de reservevolumes voor 2015¹ als in onderhavige beslissing, niet meer kan worden onderhandeld en dat ze ook niet kunnen worden gewijzigd door een andere administratieve overheid, aangezien ze het voorwerp uitmaakten van een beslissing van de CREG.

16. Deze beslissing heeft, overeenkomstig artikel 159, §1, van het technisch reglement, enkel betrekking op het voorstel van werkingsregels van de markt bestemd voor de in de inleiding vermelde compensatie van de kwartieronevenwichten en vormt op geen enkele manier een expliciete of impliciete goedkeuring van de overeenkomsten waarnaar in het voorstel van ELIA wordt verwezen. ELIA dient zo nodig deze overeenkomsten in overeenstemming te brengen met de marktregels die de onderhavige beslissing inhoudt.

Zo spreekt het onderhavige voorstel zich ook niet uit over de tariefaspecten.

¹ Nog te nemen beslissing.

III.2 In overweging genomen beoordelingselementen

17. Op grond van de wetteksten weergegeven in deel I werden een aantal beoordelingselementen in overweging genomen voor het uitwerken van deze beslissing. Deze beoordelingselementen worden hierna ontleed.

18. Het mechanisme voor de compensatie van kwartieronevenwichten is voor de netbeheerder een belangrijk middel om het evenwicht van de Belgische regelzone te verzekeren. De regeling van het evenwicht van de regelzones is voor ENTSO-E een belangrijke schakel voor de veiligheid van het hele elektriciteitsnet in continentaal Europa. Het is dus uiterst belangrijk dat het mechanisme voor de compensatie van de onevenwichten in de regelzone de netbeheerder de middelen biedt om de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net te behouden dan wel te herstellen.

19. Het mechanisme voor de compensatie van de kwartieronevenwichten vormt een belangrijk element voor de werking van de Belgische elektriciteitsmarkt. Het is dus van essentieel belang om rekening te houden met de structuur en de opbouw van de markt waarop het een beroep doet. Zo moet het rekening houden met de volgende elementen:

- het aantal lokale producenten dat diensten voor de compensatie van de kwartieronevenwichten kan aanbieden, is beperkt,
- om nieuwe marktspelers aan te trekken die in staat zijn op de Belgische markt diensten voor de compensatie van de kwartieronevenwichten aan te bieden, dient een evenwicht gevonden te worden tussen een redelijke vergoeding van deze diensten en een regulering van de aanbiedingen, die gezien de beperkte mededinging noodzakelijk is.

20. Zo is het belangrijk dat het mechanisme voldoende flexibel is om de deelneming toe te laten van een zo groot mogelijk aantal spelers op de markt van de levering van diensten bestemd voor de compensatie van de kwartieronevenwichten. Met het oog hierop mag de structuur van het mechanisme niet de deur sluiten voor toekomstige evoluties die het mogelijk maken deze richting uit te gaan.

21. Verder is het ook noodzakelijk dat het mechanisme een adequate transparantie biedt op het vlak van de aanbiedingen en hun activering. Deze transparantie brengt een merkbare zichtbaarheid mee in termen van informatie aan de marktspelers over de aanbiedingen met betrekking tot de compensatie van de kwartieronevenwichten en draagt er aldus toe bij om potentieel abusief gedrag te ontmoedigen.

Bovendien is het belangrijk dat het mechanisme de producenten die wensen deel te nemen aan de levering van diensten voor de compensatie van de kwartieronevenwichten, duidelijke signalen geeft met betrekking tot de kosten en inkomsten die zij van hun deelneming aan deze diensten kunnen verwachten.

22. Omwille van de reservevolumes waarover ELIA beschikt, zou het echter gevaarlijk zijn mochten de toegangsverantwoordelijken (*Acces Responsable Parties*, hierna: ARP) de compensatie van de kwartieronevenwichten in België kunnen beschouwen als een hulpmiddel dat hen ter beschikking staat om hun verplichting tot evenwicht na te komen. Het mechanisme voor de compensatie van de kwartieronevenwichten moet onder de huidige omstandigheden een hulpmiddel blijven dat ter beschikking van de TNB wordt gesteld om het evenwicht van de Belgische regelzone te verzekeren, en het is belangrijk dat het een hulpmiddel als laatste toevlucht voor de ARP in onevenwicht blijft. Het mechanisme moet gebaseerd zijn op de marktregels en tevens toch zoveel mogelijk gaming door arbitrage met de spotmarkt of met de intraday markt voorkomen.

Dit aspect wordt hoofdzakelijk verzekerd via het tarief voor de compensatie van de kwartieronevenwichten. De goedkeuring ervan hoort bij de goedkeuring van de tarieven van de netbeheerder en valt buiten het kader van deze beslissing.

23. Bovendien moeten het mechanisme voor de compensatie van de kwartieronevenwichten en het eraan verbonden tarief een minimalisering van de kosten voor de compensatie van de kwartieronevenwichten voor de ARP beogen en hen toereikende prijssignalen geven op kritieke momenten.

24. Tot slot is het van primordiaal belang dat het mechanisme voor de compensatie van de kwartieronevenwichten geen hinderpaal vormt voor de oprichting van een centraal West-Europese regionale markt. De integratie van de nationale markten is immers noodzakelijk om tot mededinging op nationaal niveau te komen. Het is dus belangrijk dat het mechanisme voor de compensatie van de kwartieronevenwichten zonder al te grote moeilijkheden met die van de buurlanden kan geïntegreerd worden.

III.3 Beschrijving van de voorgestelde evoluties

25. Zoals aangegeven in de inleiding heeft ELIA de voorgestelde evoluties onderverdeeld in drie hoofdlijnen:

- 1) De eerste hoofdlijn heeft betrekking op een overgang naar kortetermijnaankopen voor alle producten betreffende de primaire regeling en de secundaire regeling.

- 2) De tweede hoofdlijn heeft betrekking op de wijziging van de voorwaarden van bepaling van de offertes betreffende de primaire, secundaire, tertiaire regeling (gedeelte productie) en de tertiaire reserve dynamisch profiel, om van een minimum van 5 MW naar een minimum van 1 MW te gaan.
- 3) De derde hoofdlijn stelt een evolutie voor van het product tertiaire reserve dynamisch profiel (R3DP), enerzijds door de deelname aan R3DP te beperken tot de productie-eenheden die niet zijn opgenomen in een CIPU-contract, en anderzijds door het maximale volume van dit product te verhogen van 50 MW (maximaal volume voor 2014) tot 100 MW.

III.4 Toepassing van het wettelijke kader en van de beoordelingselementen op het voorstel

26. Aangezien de basis van de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten die momenteel van toepassing zijn, werd goedgekeurd in het kader van vroegere beslissingen van de CREG, richt de onderhavige analyse zich op de evoluties van deze regels overeenkomstig de drie hoofdlijnen die hierboven werden beschreven.

III.4.1 Hoofdlijn 1 – Overgang naar kortetermijnaankoop van het totale volume voor de secundaire regeling en voor de primaire regeling

27. In de loop van het eerste semester van 2012 hebben gesprekken plaatsgevonden tussen de CREG, de Directie Energie van de FOD Economie, ELIA en de producenten. In het kader van deze gesprekken hebben de producenten verklaard dat de jaarlijks georganiseerde veilingen het systeem benadelen, hoofdzakelijk om twee redenen. Enerzijds zijn de jaarlijkse veilingen die in mei-juni van het vorige jaar hebben plaatsgevonden, verwijderd van de periode waarvoor de gereserveerde volumes worden aangeboden. Dit veroorzaakt voor de leveranciers bijkomende onzekerheden omtrent de prijzen en een winstderving die overeenkomt met de “*time value*” van de optie. Anderzijds dekken deze veilingen een reserveringsperiode van één jaar, wat nadelig is gezien de beschikbaarheid van 100 % die voor de offertes wordt vereist. Deze twee elementen hebben als gevolg dat de prijs van de reserveringsoffertes stijgt. Een periode van minder dan één jaar, en bijgevolg frequentere veilingen die dichterbij de periode liggen waarin de reserve wordt geleverd, zouden de leveranciers bovendien toelaten om beter rekening te houden met de kennis op kortere termijn van de beschikbaarheid van de eenheden in hun portfolio. Deze elementen verminderen het risico van de leveranciers en hebben een gunstige invloed op de prijzen van

de offertes. De gesprekken van 2012 hebben echter niet geleid tot een evolutie op korte termijn, onder andere gezien de wettelijke context rond de mogelijke gevolgen van de jaarlijkse offerteaanvraag van ELIA.

Begin 2013 hebben nieuwe gesprekken plaatsgevonden op initiatief van de Directie Energie van de FOD Economie tussen vertegenwoordigers van de Minister, de CREG, ELIA en de producenten. Deze gesprekken hebben ELIA ertoe aangezet in 2014 kortetermijnveilingen voor R1 en R2 voor te stellen, voor een volume binnen een schijf tussen 20 en 30%. In haar beslissing 1252 zei de CREG te beseffen dat een opsplitsing tussen enerzijds jaarlijkse producten en anderzijds kortetermijnproducten kan leiden tot een suboptimale oplossing ten opzichte van een veiling van het totale volume op basis van kortetermijnproducten. Ze was echter van mening dat, uit voorzorg op het vlak van exploitatieveiligheid en kostencontrole, een tussenfase van één of meerdere jaren moest worden voorzien, zodat de CREG en ELIA kunnen controleren dat de kortetermijnveilingen ELIA toelaten om verder permanent te beschikken over het nodige volume tegen een redelijke prijs. Om die redenen onderwierp de CREG de verlenging van de invoering van R1 en/of R2 kortetermijnproducten voor het boekjaar 2015 en verder aan een gunstige analyse, in de zomer van 2014, van de resultaten van de kortetermijnveilingen vastgesteld tijdens het eerste semester van 2014.

28. Overwegende dat ELIA voor het boekjaar 2015 voorstelt om alle R1- en R2-behoeften te dekken met kortetermijnproducten, acht de CREG het in het kader van deze beslissing wenselijk om de vastgestelde resultaten van de kortetermijnveilingen voor de eerste vijf maanden van 2014 te ontleden en zich uit te spreken over de verlenging van de invoering van R1 en R2 kortetermijnproducten voor het boekjaar 2015. Door deze analyse uit te stellen tot de zomer van 2014, zou ELIA immers een offerteaanvraag van R1 en R2 langetermijnproducten hebben moeten lanceren om het hoofd te kunnen bieden aan een eventuele weigering van de CREG om verder gebruik te maken van R1 en R2 kortetermijnproducten. Overwegende dat zowel de lancering door ELIA van zo'n offerteaanvraag als de deelname van de marktspelers daaraan een aanzienlijke administratieve last vormen die *in fine* nutteloos zou kunnen zijn, oordeelde de CREG dat de vastgestelde resultaten van de kortetermijnveilingen voor de eerste vijf maanden van 2014 voldoende zijn om zich uit te spreken over de verlenging van het gebruik van R1 en R2 kortetermijnproducten voor het boekjaar 2015.

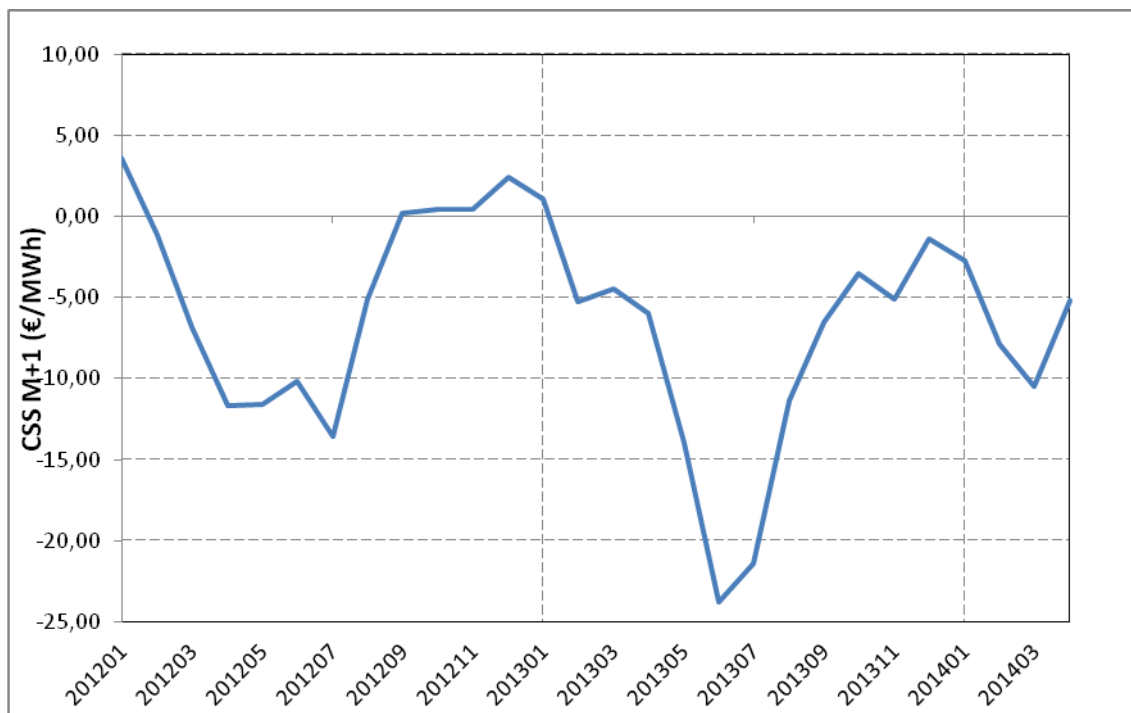
29. De CREG stelt zodoende vast dat ELIA het noodzakelijke volume heeft gehaald tijdens elk van de vijf veilingen van kortetermijnproducten die gedurende de eerste vijf maanden van 2014 georganiseerd werden. Vier producenten hebben systematisch aan deze maandelijkse veilingen deelgenomen en elk van deze vier leveranciers werd ten minste één

keer geselecteerd. Tijdens elk van de vijf georganiseerde veilingen werden tussen 59 en 187 offertes ingediend. De CREG besluit dat de organisatie van de veilingen van kortetermijnproducten niet voor problemen met de exploitatieveiligheid heeft gezorgd.

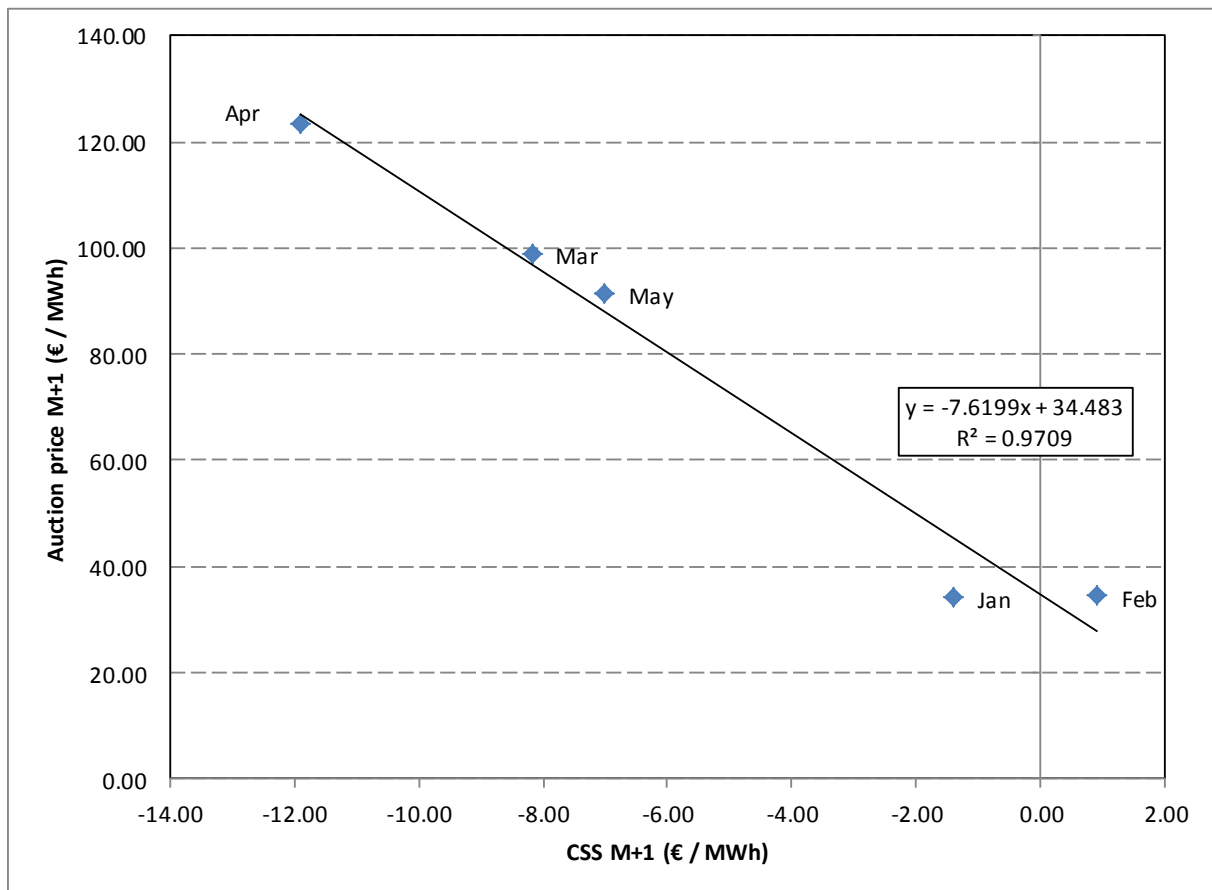
Zoals in de onderstaande tabel geïllustreerd wordt, stelt de CREG vast dat de bekomen prijzen in het kader van de vijf veilingen van kortetermijnproducten sterk schommelden en globaal genomen in stijgende lijn gingen tijdens de eerste vijf maanden van 2014.

Reserve Type	Reserve Product	Delivery Period	Total Contracted Volume [MW]	Average Price [€/Mw/h]	Tariff Period [PEAK/L-OFFPEAK/BASE]	Symmetry Type
R1	Symmetric100	January 2014	27	41.22	BASE	SYM
		February 2014	28.9	34.74	BASE+P+L_OP	SYM
		March 2014	27	111.63	BASE	SYM
		April 2014	27	152.73	BASE	SYM
		May 2014	27	91.50	BASE	SYM
R2	Downward	January 2014	20	12.50	BASE	ASYM Downward
		February 2014	20	15.57	BASE	ASYM Downward
		March 2014	20	41.00	BASE	ASYM Downward
		April 2014	20	42.00	BASE	ASYM Downward
		May 2014	20	45.75	BASE	ASYM Downward
R2	Upward	January 2014	20	12.50	BASE	ASYM Upward
		February 2014	20	15.57	BASE	ASYM Upward
		March 2014	20	41.00	BASE	ASYM Upward
		April 2014	20	42.00	BASE	ASYM Upward
		May 2014	20	45.75	BASE	ASYM Upward

De CREG stelt evenwel vast dat de *clean spark spread* (CSS) berekend op basis van de futures voor de volgende maand (futures M+1), die de reserveringskosten van de gascentrales in het kader van de maandelijkse veilingen bepaalt, in het loop van het jaar meestal erg volatiel is. Zoals te zien is in de onderstaande grafiek voor een centrale met een rendement van 50% en een specifieke uitstoot van 0,38 t CO₂/MWh, heeft de gemiddelde maandelijkse waarde van de CSS M+1 de neiging om tijdens het eerste halfjaar te dalen en tijdens het tweede halfjaar te stijgen. Deze structurele dynamiek verklaart waarom de bekomen prijzen in het kader van de veilingen van R1 en R2 kortetermijnproducten tijdens de eerste vijf maanden van 2014 globaal genomen gestegen zijn.

De evolutie van de prijs van die veilingen tijdens die vijf maanden is bovendien sterk gecorreleerd aan die van de waarde van CSS M+1. De onderstaande figuur illustreert die correlatie. De vijf in het blauw aangegeven punten op de figuur stemmen elk overeen met het paar (CSS M+1 van de dag vóór de veiling, gemiddelde prijs van de veiling voor alle producten samen) voor elk van de vijf kortetermijnveilingen die al hebben plaatsgevonden, evenals de lineaire regressielijn tussen die vijf punten. De aangegeven maanden zijn die waarin de producten worden geleverd (M+1). De vergelijking van de regressielijn en de correlatiecoëfficiënt worden eveneens weergegeven. De figuur toont in hoeverre de waarde van de CSS die op het ogenblik van de veiling gekend is, de gemiddelde prijs van de veiling beïnvloedt.

De CREG is voorts van mening dat een vergelijking met de resultaten van de jaarlijkse veiling die ELIA in juni 2013 organiseerde, slechts een gering belang heeft en om de volgende redenen met voorzichtigheid moet gebeuren:

- 1) er werd door ELIA in het kader van de jaarlijkse veiling geen enkel volume van R1 100mHz gecontracteerd. Er bestaat dus geen enkele relevante vergelijkingsbasis voor dit bijzondere en heel veeleisende (en dus duurdere) product;
- 2) de meest performante productie-eenheden zijn in het kader van de jaarlijkse veiling waarschijnlijk al aangeboden en gecontracteerd;
- 3) het gecontracteerde volume in het kader van de kortetermijnveilingen is niet optimaal, onder meer op het vlak van de verhouding tussen het volume R1 100 mHz (27 MW) en het volume R2 (20 MW): om de voornoemde redenen stemt het overeen met de door de CREG goedgekeurde volumes min de gecontracteerde volumes op basis van een gedeeltelijke optimalisering met de ingediende offertes in het kader van de jaarlijkse veiling.

Vervolgens herhaalt de CREG de voordelen die zijn verbonden aan het houden van maandelijkse veilingen in plaats van één jaarlijkse veiling of een combinatie van een jaarlijkse veiling met maandelijkse veilingen, zowel wat de concurrentiedruk als het niveau van de prijzen betreft:

- 1) het houden van maandelijkse veilingen verkleint de kans dat een marktspeler gedurende een volledige periode van een jaar niet door ELIA geselecteerd wordt. In een context waarin sommige producenten aarzelen om een aantal van hun productie-eenheden te sluiten, zou door de organisatie van maandelijkse veilingen kunnen worden vermeden dat een producent de sluiting van een van zijn productie-eenheden versnelt omdat hij op een jaarlijkse veiling niet door ELIA geselecteerd werd;
- 2) door het houden van maandelijkse veilingen kunnen nieuwe spelers sneller hun intrede doen op deze markt; de nieuwe spelers, aangetrokken door prijssignalen die vaker aangepast worden, zullen twaalf keer meer mogelijkheden hebben om deze markt te betreden;
- 3) door het houden van maandelijkse veilingen kunnen spelers die in hun portfolio over weinig fysieke middelen beschikken, een offerte maken voor periodes van minder dan één jaar en waarvoor ze het risico op onbeschikbaarheid beter kunnen beheren;
- 4) een kortere tijdspanne tussen de datum van de veilingen en de leveringsperiode van de producten heeft een dubbele impact op de reserveringsprijs, aangezien de onzekerheid van de leverancier omtrent de marktprijzen afneemt en de periode tijdens dewelke de “*time value*” van de optie van toepassing is, korter wordt.

Ten slotte kan de CREG een opsplitsing tussen lange termijn en korte termijn om verschillende redenen niet langer volstrekt ondersteunen:

- 1) zo'n opsplitsing verdeelt de markt en vermindert de liquiditeit ervan;
- 2) in tegenstelling tot een veiling die alle beschikbare middelen tegelijk laat concurreren, biedt zo'n opsplitsing de marktspelers niet de mogelijkheid om kennis te nemen van de relatieve waarde, voor het systeem, van de verschillende middelen die op de markt zijn;
- 3) een voorafgaande opsplitsing tussen langetermijn- en kortetermijnvolumes die “quasi optimaal” zou zijn, zou erin bestaan dat vooraf een type van combinaties van middelen, onder meer op korte termijn, wordt gekozen dat tot dat “quasi

optimale” karakter leidt. Naast het mogelijk discriminerende karakter van deze praktijk zou ze het bestaan van de “quasi optimale” totaaloplossing koppelen aan de beschikbaarheid van een bijzondere combinatie van elementen die de behoeften van het kortetermijngedeelte kunnen invullen. Dit zou het “quasi optimale” karakter van de totaaloplossing bij iedere kortetermijnveiling absoluut niet garanderen. Dat er volledig afstand wordt gedaan van jaarlijkse producten om de behoeften aan R1 en R2 vanaf 2015 te dekken, komt dus ook omdat men zo snel mogelijk voor iedere maand tot een globaal optimum wil komen, in plaats van twee deeloptima die, samen beschouwd, vanuit economisch oogpunt minder gunstig zijn dan het globaal optimum.

30. Onder de respondenten op de tweede raadpleging die ELIA heeft georganiseerd², stelt de CREG vast dat de meerderheid van hen, onder wie producenten, aggregatoren en een industriële klant, zich heeft uitgesproken voor het dekken van alle R1- en R2-behoeften door kortetermijnproducten vanaf het boekjaar 2015. De CREG merkt bovendien dat ELIA bevredigende antwoorden heeft verstrekt op de opmerkingen en argumenten van de minderheid van respondenten die zich heeft uitgesproken tegen het dekken van alle R1- en R2-behoeften door kortetermijnproducten vanaf het boekjaar 2015.

31. Tot besluit oordeelt de CREG dat het gedeelte van dit voorstel betreffende de invoering van kortetermijnproducten voldoet aan de beoordelingselementen die er rechtstreeks op van toepassing zijn.

III.4.2 Hoofdlijn 2 – Vermindering van de minimale bid size in de offertes voor de primaire, secundaire en tertiaire regeling tot 1 MW

32. De overgang van 5 MW naar 1 MW van de minimumcapaciteit van een langetermijnofferte kadert in de veralgemening voor de langetermijnproducten van het voorstel van ELIA voor de kortetermijnproducten, goedgekeurd door beslissing 1310³ van de CREG.

Zoals reeds het geval was voor de maatregel goedgekeurd in beslissing 1310, kunnen marktspelers met kleinere capaciteitsmiddelen in hun portfolio door deze maatregel toegang

² Het document “Overzichtsnota 2de consultatie” dat bij het voorstel van ELIA is gevoegd, geeft een overzicht van de antwoorden en het gemotiveerde standpunt van ELIA tegenover elk argument dat in de antwoorden is opgenomen.

³ Beslissing (B)140227-CDC-1310 van de CREG van 27 februari 2014 over het voorstel van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR betreffende de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten.

krijgen tot de markt van de reserves. Deze maatregel bevordert op die manier de liquiditeit van de markt en dus het volume van offertes ter beschikking van ELIA.

De eerste raadpleging van ELIA verwees onder meer naar dit voorstel. De marktspelers die op dat gedeelte van de eerste raadpleging hebben geantwoord, hebben dit voorstel gunstig onthaald. Een marktspeler die heeft geantwoord, pleit ervoor dat het minimum per site ten minste 5 MW kan zijn, wat het voorstel van ELIA geenszins belet.

33. De CREG oordeelt dat het gedeelte van dit voorstel voldoet aan de beoordelingselementen die er rechtstreeks op van toepassing zijn.

III.4.3 Hoofdlijn 3 – Evolutie van het product R3DP

34. De derde hoofdlijn stelt een evolutie voor van het product tertiaire reserve dynamisch profiel (R3DP), enerzijds door de deelname aan R3DP te beperken tot de productie-eenheden die niet zijn opgenomen in een CIPU-contract, en anderzijds door het maximale volume van dit product te verhogen van 50 MW (maximaal volume voor 2014) tot 100 MW.

35. De contractualisering van de tertiaire reserve dynamisch profiel via het nieuwe product R3DP, ingevoerd op 1 januari 2014, is een belangrijke stap in het kader van de verbetering van de toegang van ELIA tot de flexibiliteit beschikbaar in de Belgische regelzone. De CREG is van mening dat de verbetering van deze toegang van ELIA tot de flexibiliteit belangrijk is voor de exploitatieveiligheid van het systeem en dat de intrede van nieuwe spelers op de markt die toegang geven tot middelen die nooit eerder werden voorgesteld door andere marktspelers, een belangrijke stap is in de richting van de openstelling van de markt.

Na de eerste feedback, onder meer op het vlak van de aankoop van deze reserves, achtte ELIA het nuttig om een aanpassing van het product voor te stellen. Ze lichtte de beide voorgestelde aanpassingen toe tijdens vergaderingen van de ad hoc taskforce balancing van haar Users' Group en van de werkgroep van experts "*Ancillary services by DER*" die ermee verbonden is. De marktspelers konden op die manier hun opmerkingen over deze voorstellen kenbaar maken.

Door de deelname aan R3DP te beperken tot de productie-eenheden die niet zijn opgenomen in een CIPU-contract, verschaft de eerste aanpassing duidelijkheid over de doelgroep van de producten tertiaire reserve productie en R3DP.

De CREG meent dat door deze aanpassing kan worden vermeden dat sommige productie-eenheden aan beide types van reserves kunnen deelnemen, terwijl het product R3DP niet voor deze middelen ontworpen is. Ze bevordert zo de toegang van de vraag en de gedecentraliseerde productie tot de markt van de reserves, en verschaft ELIA een betere toegang tot dit type van middelen om het evenwicht van de regelzone te regelen.

Door het maximale volume van dit product te verhogen van 50 MW (maximaal volume voor 2014) tot 100 MW, zorgt de tweede aanpassing voor een verruiming van de regel die de deelname van de middelen van R3DP beperkt tot de reserves, en kan de concurrentie tussen de tertiaire reserve productie en R3DP op het niveau van de offerte-aanvraag verder worden doorgedreven.

De CREG meent dat het noodzakelijke leerproces rond dit nieuwe product zo geleidelijk kan worden voortgezet, in verhoudingen die aanvaardbaar blijven voor alle betrokkenen, netbeheerders en reserveleveranciers. Door een groot volume tertiaire reserve te behouden voor de productie-eenheden die een CIPU-contract hebben ondertekend, kan ELIA gebruik blijven maken van reservemiddelen die activeerbaar zijn voor periodes die langer zijn dan het product R3DP toelaat, terwijl ze een stelselmatige kennis opbouwt van de beperkingen van zo'n uitbreiding. De distributienetbeheerders kunnen hierdoor geleidelijk kennis nemen van de impact van zo'n product op de exploitatie van hun netwerken. Potentiële leveranciers van de R3DP-dienst krijgen de tijd om de markt van de netgebruikers te betreden en de verbruikers en kleine producenten te identificeren die aan deze dienst kunnen deelnemen, waardoor de toegang van de markt van de tertiaire reserves wordt opengesteld voor nieuwe deelnemers.

De CREG oordeelt dat door de uitbreiding van de concurrentie die zij invoert, de combinatie van deze beide aanpassingen bevorderlijk is voor het zoeken en het bekomen van een economisch optimale oplossing voor het reserveren van de tertiaire reservemiddelen, wat globaal gunstig is voor de markt.

36. De CREG meent bijgevolg dat dit gedeelte van het voorstel voldoet aan de beoordelingselementen.

III.5 Overwegingen

37. Gezien het belang van de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten voor de veiligheid, de betrouwbaarheid en de doeltreffendheid van

het transmissienet in de regelzone wenst de CREG in de onderhavige beslissing enkele overwegingen mee te delen in het kader van de toekomstige bijstellingen van deze regels.

38. In de context van de kortetermijnveilingen van R1 en R2 wil de CREG er alle betrokkenen op wijzen dat het belangrijk is de nodige acties te ondernemen om de markt van de ondersteunende diensten van R1 en R2 beter te laten werken, overeenkomstig de wens die reeds werd geuit tijdens de contacten die aan de opstelling van de kortetermijnveilingen van R1 en R2 zijn voorafgegaan. Dat slaat zowel op de totale volumes die tijdens de veilingen worden aangeboden om ELIA in staat te stellen de noodzakelijke volumes van reserves te contracteren, als op de verscheidenheid van de volumes van de verschillende offertes en de diversiteit van de verdeling ervan over de verschillende producten, waardoor ELIA tot de economisch meest voordelige oplossing voor de markt kan komen.

39. De CREG vraagt aan ELIA, in overleg met de marktspelers, bijvoorbeeld binnen de ad hoc taskforce balancing van haar Users' group, om te onderzoeken of het opportuun is om al dan niet over te stappen naar kortetermijnveilingen voor de producten tertiaire reserve op de productie, R3DP en ICH.

40. Gezien het belang van feedback voor de markt in het vooruitzicht van de voortzetting van het product R3DP en de evolutie ervan, vraagt de CREG aan ELIA om het gebruik van het product R3DP verder te analyseren, teneinde te bepalen of andere aanpassingen nodig zijn om ervoor te zorgen dat dit product echt doeltreffend en niet-discriminerend is, en in die zin om de zes maanden aan de CREG verslag uit te brengen, of vroeger als men het nuttig acht.

41. In haar beslissingen 1163⁴ en 1252⁵ vroeg de CREG aan ELIA om de secundaire markt voor reserves R1 en R2 met ingang van 1 januari 2014 uit te breiden naar de *intraday*-markt. De CREG betreurt het feit dat ELIA deze modaliteiten niet in het voorstel heeft opgenomen. Deze zouden ELIA namelijk toelaten te beschikken over meer reserve R1 of R2 wanneer de middelen die bijdragen tot deze reserves uitvallen. Dit zou ook toelaten om het risico waaraan de leveranciers van deze diensten worden blootgesteld, te verkleinen en zou bijgevolg de markt voor R1 en R2 aantrekkelijker maken voor mogelijke leveranciers die binnen hun eigen portfolio slechts over weinig dekkingsmogelijkheden beschikken.

Bijgevolg herhaalt de CREG haar vraag aan ELIA om de uitbreiding tot de *intraday*-markt van de secundaire markt voor R1, R2 en R3 productie, zoals reeds het geval is voor de *day*

⁴ Beslissing (B)120628-CDC-1163 van de CREG van 28 juni 2012, paragraaf 31.

⁵ Beslissing (B)130704-CDC-1252 van de CREG van 4 juli 2013, paragraaf 61.

ahead-markt, of een andere oplossing met het oog op het bereiken van hetzelfde doel, in haar volgende voorstel op te nemen. Zij vraagt bovendien aan ELIA om een dergelijk mechanisme zo snel mogelijk, en in ieder geval vóór 1 januari 2016, in de praktijk te brengen.

42. Ook is de CREG van mening dat het nuttig zou zijn om een secundaire markt voor het product R3DP te voorzien die van bij het begin de *intraday*-markt omvat. Deze secundaire markt zou beperkt blijven tot geprekwalificeerde injectie- en/of afnamepunten. Bijgevolg vraagt de CREG aan ELIA om de invoering van een dergelijke secundaire markt in haar volgende voorstel op te nemen.

43. Wat betreft de transparantie vraagt de CREG aan ELIA om desgevallend de documenten waarin de werkingsregels van de markt voor de compensatie van de kwartieronevenwichten worden beschreven en die naar aanleiding van de onderhavige beslissing zouden moeten worden aangepast, op haar website bij te werken.

IV. Beslissing

Gelet op het Koninklijk Besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, onder meer artikel 159, § 1.

Gelet op het voorstel "*Règles de fonctionnement du marché relatif à la compensation des déséquilibres quart horaires*", overgemaakt door de NV ELIA SYSTEM OPERATOR per schrijven van 7 mei 2014.

Overwegende dat de NV ELIA SYSTEM OPERATOR haar voorstel heeft ingediend voor inwerkingtreding zodra nodig voor de effectieve producten vanaf 1 januari 2015, en in het bijzonder tot 31 december 2015 voor de tertiaire reserve dynamisch profiel.

Overwegende dat de NV ELIA SYSTEM OPERATOR doorlopend overleg pleegt met de marktspelers tijdens de vergaderingen van de "*ad hoc* taskforce balancing" van haar Users' Group en van de werkgroep van experts "*Ancillary services by DER*" die ermee verbonden is.

Overwegende dat het voorstel de voorschriften naleeft van de relevante artikelen van het technisch reglement van 2002 weergegeven in deel I van deze beslissing en dat het voldoet aan de beoordelingselementen ontwikkeld in deel III.2. van deze beslissing.

Overwegende de antwoorden op de twee specifieke schriftelijke raadplegingen die de NV ELIA SYSTEM OPERATOR respectievelijk heeft gehouden tussen 17 februari en 18 maart 2014 en tussen 23 april en 5 mei 2014, en waarvan de documenten, met inbegrip van de antwoorden, aan de CREG werden overgemaakt op een cd-rom die bij de brief van 7 mei 2014 was gevoegd.

Overwegende de specifieke analyse gemaakt in deel III.4 van de onderhavige beslissing.

Beslist de CREG, in het raam van de opdracht die haar wordt toevertrouwd door artikel 159, §1, van het technisch reglement, het voorstel van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR goed te keuren.

Indien zij de mogelijkheid tot contractualisering van de tertiaire reserve dynamisch profiel na 31 december 2015 wenst te verlengen, verzoekt de CREG ELIA om ten laatste in 2015 voor

uitwerking vanaf 1 januari 2016 een nieuw aangepast voorstel in te dienen volgens een kalender die verenigbaar is met een beslissing van de CREG, met inbegrip van de voorafgaande raadpleging.

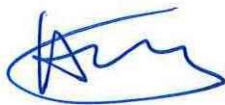
De CREG beslist echter ook dat de NV ELIA SYSTEM OPERATOR de nodige acties dient te ondernemen om te voldoen aan de opmerkingen die onder meer werden gemaakt in de paragrafen 38, 39, 40, 41, 42 en 43 van deze beslissing en om de datums na te leven die voor het verwezenlijken van deze acties worden aangegeven.

Verder herinnert de CREG aan de noodzaak voor de NV ELIA SYSTEM OPERATOR om over de reserves te beschikken die het onderwerp zullen vormen van de beslissing van de CREG over de vraag tot goedkeuring van de evaluatiemethode voor en de bepaling van het primair, secundair en tertiair reservevermogen voor 2015.

De CREG herinnert er tevens aan dat de NV ELIA SYSTEM OPERATOR de overeenkomsten verbonden aan de compensatie van de kwartieronevenwichten in overeenstemming dient te brengen met de marktregels die de onderhavige beslissing inhoudt.

Verder behoudt de CREG zich het recht voor om op elk ogenblik bijkomende opmerkingen te formuleren, in voorkomend geval in een latere beslissing.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Marie-Pierre FAUCONNIER
Voorzitster van het Directiecomité